

Grey Scale #13

Part Code ST1316

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ

AON wewn. 4279/90

**JAWNE
POUFNE**

Egz. Nr. 20

Plk dr Zbigniew BIEŻUŃSKI

PRZECIWDDESANTOWA OBRONA WYBRZEŻA MORSKIEGO

SKRYPT

60278

WARSZAWA

1990

podstawa przekł. Wykaz Aktualnych Wojskowych
Wydawnic Wewnętrznych szt. gen. 1527/01
data i podpis 2.1.12.05 kolek. Annal

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ

JAWNE

AON wewn. 4279/90

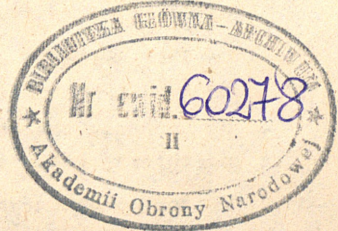
~~POUFNE~~
Egz. nr 20

Płk dr Zbigniew BIEŻUŃSKI

PRZECIWDDESANTOWA OBRONA WYBRZEŻA MORSKIEGO

Skrypt

SPIS TREŚCI

	str.
WSTĘP	3
1. Podstawowe pojęcia dotyczące obrony wybrzeża morskiego i zachodzące między nimi relacje	4
2. Ogólne założenia i zasady przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego	8
3. System przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego	12
4. Właściwości przygotowania przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego	17
5. Właściwości prowadzenia przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego	21
Bibliografia	25
Wykaz załączników:	
1. Elementy obrony wybrzeża morskiego	27
2. Podstawowe pojęcia dotyczące obrony wybrzeża i zachodzące między nimi relacje	28
3. Miejsce operacji przeciwdesantowej w operacji strategicznej na TDW	29
4. Ugrupowanie operacyjne armii w operacji obronnej i przeciw- desantowej obronie wybrzeża morskiego /wariant/.....	30
5. Sposoby prowadzenia przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego przez KA /wariant/.....	31

WSTĘP

W ostatnim okresie coraz więcej uwagi przywiązuje się do problematyki obrony wybrzeża morskiego. Wpływa na to wiele czynników. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć zmiany, jakie zaszły w założeniach doktrynalnych państw-stron Układu Warszawskiego i doktrynie Rzeczypospolitej Polskiej, która ma zdecydowanie obronny charakter. Doktryna obronna Rzeczypospolitej Polskiej wnosi szereg nowych elementów do problematyki przygotowania i prowadzenia przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego. Zgodnie z jej założeniami pierwszą operacją na terenie naszego kraju może być operacja obronna. Wówczas Polska będzie musiała w wypadku zagrożenia i uderzenia sił obcych na nasz kraj, przygotować i prowadzić operację obronną na własnym terytorium, w tym obronę wybrzeża morskiego.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA DOTYCZĄCE OBRONY WYBRZEŻA MORSKIEGO I ZACHODZĄCE MIĘDZY NIMI RELACJE

Przed omówieniem zagadnień operacyjnych /operacyjno-strategicznych/ przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego. Warto zastanowić się nad podstawowymi, dotychczas używanymi pojęciami z tej dziedziny, takimi jak: operacja przeciwdesantowa, obrona wybrzeża morskiego i przeciwdesantowa obrona wybrzeża morskiego, oraz zachodzącymi między nimi relacjami.

Co najczęściej rozumiemy pod pojęciem operacji przeciwdesantowej?

Operację przeciwdesantową najczęściej definiuje się jako działania realizowane wspólnym wysiłkiem różnych rodzajów sił zbrojnych w celu rozbicia morskiego lub powietrznego desantu przeciwnika /strategicznego lub operacyjnego/. Operacja przeciwdesantowa obejmuje między innymi niezczenie desantu oraz zgrupowań środków transportowych w rejonach ich ześrodkowania, w bazach i portach na terytorium przeciwnika na morzu lub w powietrzu oraz na własnym terytorium po jego wylądowaniu. Biorąc w niej udział wojska lądowe, lotnicze i marynarka wojenna; mogą uczestniczyć również siły obrony cywilnej mające na celu obronę ludności i ratownictwo techniczne^{1/}.

W innych materiałach źródłowych dodatkowo podaje się, że za przygotowanie i prowadzenie operacji przeciwdesantowej odpowiedzialne są wyższe dowództwa, które muszą brać pod uwagę zamier operacji strate-

^{1/} Leksykon wiedzy wojskowej. Wyd. MON Warszawa 1979, s.290. Słownik podstawowych terminów wojskowych. Wyd. MON, Warszawa 1977, s. 0-24. Mała encyklopedia wojskowa. Wyd. MON, Warszawa 1967, t.2, s.525. Sowiecka wojenna encyklopedia. Ministerstwo Obrony, Moskwa 1978, t.6, s.492.

gicznej i konkretne warunki danego TDW 2/

Z przedstawionej definicji wynika, że operacja przeciwdesantowa jest pojęciem bardzo szerokim. Obejmuje działania wydzielonych sił, wszystkich rodzajów sił zbrojnych i wojsk. Celem jej jest niszczenie desantów morskich i powietrznych przeciwnika od chwili stwierdzenia jego przygotowań do operacji aż do zwalczania go na własnym terytorium.

Natomiast obrona wybrzeża morskiego jest to zespół różnorodnych przedsięwzięć i działań prowadzonych przez różne rodzaje sił zbrojnych i wojsk oraz w określonych działaniach przez siły pozamilitarne, mających na celu niedopuszczenie do zbrojnego wtargnięcia na wybrzeże sił przeciwnika oraz zapewnienie bezpieczeństwa i ciągłości funkcjonowania gospodarki narodowej i administracji państwowej. Ma więc ona charakter kompleksowy i łączy wysiłki podejmowane w sferze militarnej i cywilno-obronnej. W czasie pokoju należy do niej prowadzenie rozpoznania w celu uniknięcia zaskoczenia atakiem przeciwnika i niedopuszczenie do naruszenia granicy państwowej, a w czasie wojny - odpięcie nalożonych desantów, zwalczanie sił morskich, niszczenie wysadzonych na wybrzeżu sił dywersyjno-rozpoznawczych, walka z lądującym lub wysadzonym desantem przeciwnika oraz likwidacja skutków uderzeń.

Przedstawione wyżej zadania realizuje się w ramach obrony powietrznej wybrzeża, obrony obszaru wodnego wybrzeża i obrony lądowej wybrzeża^{3/}.

Bardzo często używa się również pojęcia przeciwdesantowa obrona wybrzeża, które w wielu przypadkach utożsamiane jest z obroną wybrzeża morskiego, a nawet z operacją przeciwdesantową.

Aktualnie przeciwdesantowa obrona wybrzeża morskiego polega na obronie przybrzeżnego pasa przez wojska lądowe razem z siłami floty i lotnictwa. W celu niedopuszczenia do wtargnięcia z morza na ląd morskich i powietrznych desantów przeciwnika. Prowadzona jest przez część sił operacyjnych lub operacyjno-taktycznych zarówno w operacji zaczepnej, jak i obronnej. Obejmuje ona stworzenie zgrupowania obronnego, organizację systemu ognia wojsk lądowych i nadbrzeżnych raketowo-artyleryjskich środków, budowę zapór na morzu i lądzie, organizację dowodzenia i wszechstronne zabezpieczenie działań.

Przeciwdesantową obroną wybrzeża organizuje dowódca związku operacyjnego lub taktycznego wojsk lądowych wspólnie z dowódcą sił morskich.

2/ Wojenno-encyklopedyczny słownik, Ministerstwo Obrony. Moskwa 1986, s.596

3/ Podręcznik. Obrona terytorium kraju. Wyd. ASG WP. Warszawa 1983, s.83, 123 i 124

Obrona powinna uniemożliwić siłom morskim przeciwnika wykonanie uderzeń na wybrzeże morskie; musi być głęboka, aktywna, uporczywa i zdolna do rozbicia desantu przeciwnika w czasie jego lądowania i na brzegu. W ramach przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego wojska lądowe prowadzą walkę z nościcielami broni jądrowej i lotnictwem przeciwnika oraz niszczą jego desanty podczas lądowania, dążąc do utrzymania zajętych odcinków wybrzeża i wysp. Natomiast siły morskie prowadzą rozpoznanie, wykonują uderzenia na przeciwnika w rejonach jego ześrodkowania i załamania, podczas przejścia morzem i w rejonach lądowania, a także blokują go i uniemożliwiają ewakuację^{4/}.

Przeciwdesantowa obrona wybrzeża morskiego jest częścią składową zarówno operacji przeciwdesantowej, jak i obrony wybrzeża morskiego, i może być realizowana tylko wspólnym wysiłkiem wszystkich rodzajów sił zbrojnych i wojsk. Nie mniej jednak główne zadanie spoczywa na wojskach lądowych, które powinny w ramach przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego w zależności od wielkości zagrożenia przygotować i prowadzić bezpośrednio obronę wybrzeża lub operację obronną na wybrzeżu morskim.

Z definicji operacji przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego i przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego wynika, że pomimo cech wspólnych, takich jak: niszczenie tych samych obiektów zainteresowania /tzn. desantów morskich i powietrznych przeciwnika/ i użycie do tego celu tych samych rodzajów sił zbrojnych, występuje wiele różnic dotyczących założonego do realizacji celu, obszaru przyszłych działań bojowych oraz skali i możliwości wykorzystania rodzajów sił zbrojnych, będących w dyspozycji zainteresowanych tym problemem szczebli dowodzenia.

Zakładany cel obrony wybrzeża morskiego tylko w części pokrywa się z celem przyjętym w operacji przeciwdesantowej, jest to niedopuszczenie do zajęcia przez desanty przeciwnika naszego wybrzeża i oddziaływania na nasze obiekty brzegowe, a w razie jego wylądowania - rozbicie go i odtworzenie poprzedniego położenia. Natomiast celem operacji przeciwdesantowej jest próba rozbicia i zniszczenia przeciwnika jak najdalej od własnego terytorium, tzn. już w rejonach jego ześrodkowania i załadowania, podczas przejścia morzem i przelotu w powietrzu i dopiero w ostateczności podczas jego lądowania lub po wylądowaniu na nasze wybrzeże. Zakładany cel w operacji przeciwdesantowej jest znacznie szerszy niż w obronie wybrzeża morskiego i w zasadzie pokrywa

4/ Sowiecka wojenna encyklopedia. Wyd. Ministerstwo Obrony. Moskwa 1978, T.6, s.591.
Podręcznik. Obrona terytorium kraju. Wyd. ASG WP.
Warszawa 1983, s. 124.

się tylko w końcowej fazie jej realizacji.

Różnice dotyczą również obszaru działania. W obronie wybrzeża morskigo ograniczamy się tylko do własnego obszaru. W operacji przeciwdesantowej interesujemy się również terenem przeciwnika i o ile uda nam się rozbić jego siły w rejonach ześrodkowania i załadowania, a następnie podczas przejścia morzem i przelotu w powietrzu, to może nie dojść do działania na własnym terytorium.

Biorąc pod uwagę posiadane własne siły i środki /w tym lotnictwo i marynarkę wojenną/ możemy np. być w stanie tylko zorganizować obronę wybrzeża morskigo, a nie mieć możliwości prowadzenia operacji przeciwdesantowej.

Z przeprowadzonych rozważań - biorąc pod uwagę cel działania, obszar i angażowane siły - wynika, że obrona wybrzeża morskigo i operacja przeciwdesantowa są pojęciami równorzędnymi, mogącymi występować oddzielnie. Pojęcie operacja przeciwdesantowa jest zakresowo szersze od obrony wybrzeża morskigo. Natomiast przeciwdesantowa obrona wybrzeża morskigo występuje zarówno w operacji przeciwdesantowej, jak i w obronie wybrzeża morskigo.

Biorąc pod uwagę siły i środki można stwierdzić, że organizatorem operacji przeciwdesantowej może być dowódca wyższego związku operacyjnego lub sił zbrojnych. Związek operacyjny lub operacyjno-taktyczny jest w stanie tylko bronić wybrzeża morskigo, organizując w jego obszarze operację obronną na wybrzeżu morskim.

2. OGÓLNE ZAŁOŻENIA I ZASADY PRZECIWDDESANTOWEJ OBRONY WYBRZEŻA MORSKIEGO

Główne założenia i zasady dotyczące przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego wynikają z charakteru i przebiegu operacji obronnej organizowanej na terenie kraju, determinowanej charakterem operacji zaczepnych przeciwnika dążącego do opanowania naszego terytorium.

Podstawowymi elementami operacji zaczepnych sił zbrojnych państw europejskich, i stacjonujących w Europie są operacje zaczepne grup armii. Teoretycy i praktycy wojskowi tych państw uważają, że duży wpływ na powodzenie operacji zaczepnych będzie mieć niewątpliwie realizacja założeń operacji /bitwy/ powietrzno-lądowej w tym koncepcja "głębokich uderzeń" nazywaną również koncepcją zwalczania drugich rzutów i odwołów, oraz operacja zaczepna połączonych sił powietrznych. Przewaga w powietrzu ma mieć decydujący wpływ na powodzenie operacji zaczepnych grup armii, a tym samym doprowadzić do realizacji celów operacji na TDW.

Ponadto duży wpływ na ich przebieg będzie miało wysadzenie operacyjnych lub taktyczno-operacyjnych desantów morskich i powietrznych w odległości do 100-200 km od linii styczności wojsk.

Biorąc pod uwagę przewidywany scenariusz działania przeciwnika, w tym sposoby przygotowania i wysadzenia jego desantów powietrznych i morskich przeciwdesantowa obrona wybrzeża morskiego może składać się z następujących etapów:

- wykonanie uderzeń na wojska desantu przeciwnika w rejonach jego ześrodkowania, załadunku i formułowania zespołów desantowych;
- wykonanie uderzeń na desant morski przeciwnika podczas przejścia morzem;
- niszczenie desantu morskiego i powietrznego podczas jego lądowania

1 prowadzenia działań po wylądowaniu;

- rozbicie i zniszczenie desantów podejmujących próbę ewakuacji i odejścia drogą morską i powietrzną.

Powodzenie w przeciwdesantowej obronie wybrzeża morskiego osiąga się dzięki:

- prawidłowemu określaniu prawdopodobnego działania przeciwnika, kierunków, rejonów i odcinków wysadzenia jego morskich i powietrznych desantów;

- wykryciu w odpowiednim czasie skrytego przygotowania się przeciwnika do działań desantowych, załadunku i rozpoczęcia wychodzenia z rejonów formowania zespołów desantowych na trasy przegrupowania do rejonów lądowania;

- zorganizowaniu w odpowiednim czasie przeciwdesantowej obrony wybrzeża;

- dokładnemu i wszechstronnemu przygotowaniu wyznaczonych sił i środków;

- skupieniu głównego wysiłku na obezwładnieniu sił głównych desantu morskiego przeciwnika i obronie najważniejszych kierunków, rejonów i odcinków;

- prawidłowemu podziałowi zadań między ogólnowojskowe związki operacyjne i taktyczne lotnictwa i obrony powietrznej, marynarki wojennej oraz siły i środki pozostające w dyspozycji nadmorskiego okręgu wojskowego;

- właściwemu zorganizowaniu i ciągłemu utrzymaniu między nimi współdziałania;

- właściwemu zorganizowaniu ogniowego porażenia nieprzyjaciela;

- śmiałości, aktywnemu i zdecydowanemu działaniu sił i środków floty /flotyli/ w celu rozbicia desantów przeciwnika we wszystkich etapach prowadzenia przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego;

- właściwemu zorganizowaniu wszechstronnego zabezpieczenia operacyjnego i nieprzerwanego scentralizowanego dowodzenia siłami i środkami wyznaczonymi do realizacji przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego.

Wojska wyznaczone do prowadzenia przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego, realizując powierzone im zadania, muszą ściśle ze sobą współdziałać. Dotyczy to szczególnie wojsk lądowych /w tym głównie jednostek zmechanizowanych/ z siłami i środkami marynarki wojennej, wojskami lotniczymi i obrony powietrznej oraz innymi siłami rozmieszczonymi w obszarze nadmorskiego okręgu wojskowego.

Wojska lądowe organizują przeciwdesantową obronę wybrzeża morskiego i uczestniczą wspólnie z siłami i środkami marynarki wojennej, lotnic-

twa i obrony powietrznej w wykonywaniu uderzeń na desant przeciwnika w rejonach jego ześrodkowania, przejścia morzem i rozwijania oraz podchodzenia oddziałów desantowych do rejonów lądowania. Odpierają ataki /uderzenia/ wysadzonych morskich i powietrznych desantów przeciwnika i niszczą jego wojska na brzegu i w głębi obrony. Utrzymują bronione pasy nie dopuszczając do przedostania się w głąb obrony oraz zwalczając na zasięg posiadanego sprzętu jego siły morskie.

Siły i środki marynarki wojennej razem z wojskami lądowymi /głównie raketowymi/ i lotnictwem wykonują uderzenia na desant morski i jego środki transportowo-desantowe, a także na środki zabezpieczające ich działania w rejonach ześrodkowania, wyczekiwania i załadowania, minując rejony formowania zespołów desantowych oraz trasy ich przejścia. Niszczą oddziały desantowe podczas przejścia morzem i w rejonach lądowania szczególnie siły zabezpieczające i duże zgrupowania transportowców w obszarze prowadzenia operacji. Wspólnie ze związkami operacyjnymi, operacyjno-taktycznymi i taktycznymi wojsk lądowych, lotnictwa, obrony powietrznej odpierają uderzenia sił i środków przeciwnika. W czasie lądowania desantu morskiego przeciwnika na brzeg odcinają go od punktów, odcinków i rejonów lądowania, wzbraniają dopływu jego kolejnych sił i przeciwdziałają wsparciu z morza, a także niszczą go podczas próby ewakuacji.

Wojska lotnicze i obrony powietrznej wspólnie z siłami morskimi, wojskami lądowymi /głównie raketowymi i artylerią/ niszczą desant morski w rejonach jego ześrodkowania, przejścia morzem i lądowania. Prowadzą walkę z desantami powietrznymi przeciwnika podczas jego przelotu i lądowania oraz osłaniają siły i środki marynarki wojennej i wojsk lądowych, biorących udział w przeciwdesantowej obronie wybrzeża morskiego. W systemie obrony powietrznej wspólnie z siłami i środkami przeciwlotniczymi wojsk lądowych i marynarki wojennej prowadzą rozpoznanie radioelektroniczne i powiadamiają o nim swoje wojska. Odpierają uderzenia przeciwnika z powietrza, niszczą jego samoloty, śmigłowce i rakiety, osłaniają broniące się wojska, własne lotnictwo na lotniiskach oraz siły i środki marynarki wojennej w portach, bazach morskich i na morzu.

Cel przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego osiąga się przez wykonanie kolejnych i wzajemnie powiązanych uderzeń, doprowadzających do rozbicia i zniszczenia zgrupowań uderzeniowych desantu morskiego przeciwnika.

Najsilniejsze uderzenia na siły główne desantu morskiego przeciwnika wykonuje się siłami i środkami marynarki wojennej oraz lotnictwa

i obrony powietrznej, wybierając najdogodniejszy czas i rejon do ich wykonania.

Główne uderzenia można wykonać w różnych etapach prowadzenia przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego. Czas i rejon ich wykonania uzależniony jest od sytuacji operacyjno-taktycznej, składu i kierunku działania desantu morskiego przeciwnika i własnych możliwości ześrodkowania, oraz od własnych sił i środków.

W sprzyjających warunkach, w wypadku, gdy rejon formowania zespołów desantowych przeciwnika znajdują się w zasięgu wojsk lotniczych i obrony powietrznej, środków rakietowych wojsk lądowych oraz sił marynarki wojennej, główne uderzenia wykonuje się w rejonach jego ześrodkowania i załadowania.

Natomiast gdy siłami lotnictwa i marynarki wojennej nie udało się obezwładnić desantów morskich i powietrznych przeciwnika w rejonach jego ześrodkowania i załadowania oraz formowania zespołów desantowych, to główne uderzenie należy wykonać na jego siły i środki podczas przejścia morzem i przelotu w powietrzu. Działania te powinny doprowadzić do zerwania jego morskiej lub powietrzno-morskiej operacji desantowej.

Jeśli nie zdołano ostatecznie rozbić sił desantu przeciwnika w rejonie jego załadowania lub podczas jego przejścia morzem i przelotu w powietrzu to, główne uderzenie na niego wykonuje się w momencie lądowania. Warto to zrobić w czasie przeładunku jego sił i środków z transportowców na okręty desantowe i środki amfibijne, a następnie w czasie ich manewru w kierunku punktów lądowania.

We wszystkich wypadkach główne uderzenie na desant morski i powietrzny przeciwnika trzeba poprzedzić wykonaniem wielu innych uderzeń maksymalnie osłabiających jego siły, a tym samym wpływających na stworzenie warunków do ostatecznego ich rozbitcia i zerwania jego operacji desantowej.

Organizatorem przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego powinien być dowódca ogólnowojskowy /armii, korpusu, armijnego/ i jemu należy podporządkować siły i środki marynarki wojennej wyznaczone do jej przeprowadzenia.

Przygotowywana przez armię /korpus armijny/ przeciwdesantowa obrona wybrzeża morskiego powinna stanowić część składową operacji obronnej organizowanej przez dowódcę wyższego związku operacyjnego i realizowane zgodnie z zamiarem obrony strategicznej w naszym rejonie strategicznej ZTDW. Powinna być prowadzona z uwzględnieniem systemu przygotowanych rubieży i pozycji obronnych, systemu ogniowego porażenia przeciwnika w akwenie przylegającym do wybrzeża oraz na brzegu, a także systemu zapór inżynierskich.

3. SYSTEM PRZECIWDDESANTOWEJ OBRONY WYBRZEŻA MORSKIEGO

Związkom operacyjnym, taktyczno-operacyjnym i taktycznym wyznaczonym do prowadzenia przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego wyznacza się pas o szerokości:

- do 500 km - dla armii;
- do 200 km - dla korpusu armijnego;
- do 60 km - dla dywizji.

Głębokość przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego na najbardziej zagrożonych kierunkach może wynosić:

- w armii - do 100-120 km;
- w korpusie armijnym - do 60 km;
- w dywizji - do 20-25 km.

W przydzielonym pasie obrony organizuje się system obrony, który podobnie jak w klasycznych warunkach obejmuje:

- ugrupowanie operacyjne i zgrupowania wojsk;
- układ rubieży, rejonów i pozycji przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego;
- układ porażenia ogniowego desantów morskich i powietrznych przeciwnika;
- system zapór inżynierskich w morzu i na brzegu.

Do realizacji zadań przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego przez armię /KA/ tworzy się określone ugrupowanie operacyjne /operacyjno-taktyczne/ i zgrupowania wojsk. W okresie pokoju na wyznaczonych odcinkach wybrzeża morskiego znajdują się w zasadzie tylko pododdziały straży granicznej, więkzość sił nadmorskiego korpusu obrony powietrznej oraz niektóre brzegowe jednostki marynarki wojennej. Pozostałe siły wydzielone do przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego wyprowadza się dopiero w okresie zagrożenia lub wojny stosownie do rzeczywistych potrzeb.

W początkowym okresie do tego celu w ramach osłony mobilizacyjnego rozwinięcia wojsk nadmorskiego okręgu wojskowego wyznacza się 1-2 związki taktyczne. Najczęściej będą to dywizje /brygady/ stacjonujące w pobliżu morza. Następuje wtedy pełne rozwinięcie wydzielonych sił i środków przewidzianych do obrony wybrzeża morskiego i ich pełne uzupełnianie w ramach przedsięwzięć mobilizacyjnych.

Biorec pod uwagę zagrożenie wybrzeża desantami morskimi i powietrznymi przeciwnika, można przyjąć że wydzielone siły i środki do jego obrony powinny do niej przejść w początkowym okresie wojny lub w czasie jej trwania.

W zależności od stopnia zagrożenia desantem morskim przeciwnika, jego składu i rozmachu działania, a także poniesionych strat w siłach i środkach własnej marynarki wojennej, wojskach lotniczych i obrony powietrznej armia lub korpus armijny może do przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego przejść całością sił lub tylko ich częścią.

Ugrupowanie operacyjne i poszczególne zgrupowania funkcjonalne powołane do przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego tworzy się zgodnie z zamiarem jej przeprowadzenia z uwzględnieniem sytuacji taktyczno-operacyjnej i charakterem prawdopodobnego działania przeciwnika.

Główne zgrupowanie obronne tworzy się na kierunkach, odcinkach i w rejonach łatwo dostępnych do lądowania i prowadzenia działań desantowych przez siły i środki przeciwnika. Obok głównego zgrupowania obronnego powstają również inne - pomocnicze, przeznaczone do działania na mniej zagrożonych kierunkach, lub przeciwuderzające, niekiedy rozstrzygające o losach bitwy. Przyjęte ugrupowanie operacyjne, a w nim poszczególne zgrupowanie, powinno stworzyć warunki do skutecznego prowadzenia operacji przez wszystkie rodzaje sił zbrojnych i wojsk oraz umożliwić skuteczne wykorzystanie ich środków ogniowych.

W toku prowadzenia przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego ^{manewr} ugrupowanie operacyjne i zgrupowanie wojsk powinno przeciwdziałać lądowaniu desantu morskiego przeciwnika, spełniać warunki do wykonania manewru siłami i środkami w dowolnie zagrożonym kierunku oraz wykonania zdecydowanych kontrataków i przeciwuderzeń na siły, którym udało się włączyć w głąb obrony.

Ugrupowanie wojsk armii w przeciwdesantowej obronie wybrzeża morskiego może składać się z:

- pierwszego rzutu operacyjnego, w skład którego mogą wchodzić: jedna-dwie, a nawet trzy dywizje, w tym brygada obrony wybrzeża morskiego, siły i środki obrony powietrznej, marynarki wojennej, jednostki szkoleniowa i inne stacjonujące w pobliżu wybrzeża;

- drugiego rzutu operacyjnego w składzie jednej-dwóch dywizji;
- odwodów ogólnych armii przewidzianych do walki z desantami powietrznymi przeciwnika wyznaczonych z wojsk ogólnowojskowych, sił policyjnych oraz innych wchodzących w skład OW czasu "W";
- zgrupowania wojsk raketowych i artylerii OP, MW i samodzielnych dywizjonów artylerii OW;

- zgrupowania wojsk obrony przeciwlotniczej;
- odwodów specjalnych: przeciwpancernych, inżynieryjnych, przeciwochemicznych, oddziałów zaporowych i niezczeń, przybrzeżnomorskich oddziałów minowania i innych tworzonych w zależności od potrzeb.

Elementy ugrupowania korpusu armijnego w przeciwdesantowej obronie wybrzeża morskiego będą takie same, lecz o zmniejszonym składzie.

Biorąc pod uwagę warunki występujące w obszarze wybrzeża morskiego układ rubieży, rejonów i pozycji przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego będzie się charakteryzował brakiem ciągłego frontu i niejednolitym stopniem rozbudowy. Obrona przeciwdesantowa będzie polegała na utrzymaniu najważniejszych odcinków /rejonów/ na kierunkach prawdopodobnego lądowania desantów morskich w powiązaniu z wysoką aktywnością i manewrowością jej elementów ugrupowania. Najważniejsze do utrzymania są rejonny bazowania sił marynarki wojennej, porty i odcinki dogodnie do wysadzania desantów przeciwnika. Na pozostałych kierunkach organizuje się obserwacje i patrolowanie, ustawia zapory inżynieryjne i przygotowuje się pojedyncze batalionowe rejonny obrony, kompanijne i plutonowe punkty oporu, które są obsadzone tylko w wypadku zagrożenia wysadzeniem desantów morskich przeciwnika.

*Na wyznaczonego
polego
o. p. l. d.*

*Struktura
obrony*

Obowiązkowo rozbudowuje się główny pas obrony, drugi pas obrony i armijną rubież obrony.

Główny pas obrony na kierunku największego zagrożenia lądowaniem desantu morskiego przeciwnika rozbudowuje się w trzy-cztery pozycje, a na mniej zagrożonych odcinkach w jedną-dwie pozycje. Przedni skraj głównego pasa obrony w zależności od zamiaru przeprowadzenia przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego, charakteru terenu i warunków nawigacyjnych w przybrzeżnym akwenie może przebiegać bezpośrednio na brzegu lub w niewielkiej od niego odległości. W wypadku odsunięcia przedniego skraju obrony w głąb lądu organizuje się pozycję przednią.

Na kierunkach największego zagrożenia desantem morskim przeciwnika rozbudowuje się drugi pas obrony. Najczęściej składa się on z dwóch-trzech pozycji. Na mniej zagrożonych kierunkach zamiast drugiego pasa obrony można rozbudować tylko pośrednią rubież obrony. Wykorzystuje się ją jako rubież wyjściową do wykonania przeciwdesantowej obrony przez drugi

rzut operacyjny. Armijną rubież obrony rozbudowuje się w dwie-trzy pozycje i może być obsadzana przez drugorzutowe dywizje i różnego rodzaju oddwoy, a także przez wycofujące się wojska pierwszego rzutu operacyjnego.

Poza tym rozbudowuje się rubież ogniove dla oddziałów czołgów, BWP, oddwoów przeciwpancernych i minowania, oddziałów zaporowych i innych w zależności od potrzeb.

Obronę wysep, baz morskich i innych ważnych obiektów na wybrzeżu organizuje się sposobem okrężny.

Układ rubieży, rejonów i pozycji obronnych korpusu armijnego, podobnie jak w armii, charakteryzuje się również brakiem ciągłego frontu i niejednolitym stopniem rozbudowy. Obowiązkowo należy rozbudować główny pas obrony i korpuśną rubież obrony. Głębokość przeciwdesantowej obrony wybrzeża korpusu armijnego będzie pływca i na najważniejszych kierunkach może dochodzić do 50-60 km.

System porażenia ogniowego w przeciwdesantowej obronie wybrzeża morskiego organizuje się uwzględniając możliwość wykonania uderzeń ogniowych wszystkimi posiadanymi środkami rażenia, aby zadać maksymalne straty desantom morskim i powietrznym przeciwnika. Porażenie ogniowe składa się z precyzyjnie zaplanowanych uderzeń wojsk rakietowych, lotnictwa, nadbrzeżnych oddziałów rakietowo-artyleryjskich oraz organizacyjnych sił i środków armii lub korpusu armijnego.

Wykonuje się je metodą:

- zmasowanych i ześrodkowanych uderzeń ogniowych na najważniejsze zgrupowania desantu;

- ruchomych ogni zaporowych na najbardziej zagrożonych kierunkach podchodzenia zespołów desantowych przeciwnika do brzegu;

- stałych ogni zaporowych na linii brzegowej i w głębi obrony;

- strzelania na wprost przez czołgi i artylerię, a także przeciwpancernymi i przeciwlotniczymi środkami.

Uderzenia ogniowe są przygotowywane na prawdopodobne rejony ześrodkowania sił i środków desantowo-transportowych, punkty załadowania desantu na okręty, trasy przejścia, rejony taktycznego rozwinięcia i przeładowania wojsk przeciwnika z transportowców i promów na okręty desantowe i środki amfibijne oraz podczas podchodzenia do punktów lądowania.

W miarę zbliżania się desantu morskiego do brzegu powinno wzrastać natężenie ognia.

Wydzielone siły i środki do strzelania na wprost, pododdziały i oddziały czołgów oraz przeciwpancernych pocisków kierowanych powinny

znajdować się w gotowości do zajęcia wcześniej przygotowanych wysuniętych stanowisk i rubieży ogniowych. Mają one niszczyć siły desantu morskiego przeciwnika, w szczególności czołgi i pływające transportery opancerzone podchodzące do brzegu.

System zapór w przeciwdesantowej obronie wybrzeża morskiego składa się z morskich zagród minowych ustawianych w rejonach wyjścia oddziałów desantowych przeciwnika, na trasach ich przejścia, w rejonach taktycznego rozwinięcia i podchodzenia do brzegu, a także przeciwdesantowych, przeciwpancernych i przeciwpiechotnych pól minowych ustawionych w wodzie, na brzegu i w głębi obrony.

Zapory ustawia się w celu zadania przeciwnikowi jak największych strat, ograniczenia mu manewru podczas podchodzenia do brzegu, obniżenia tempa wysadzenia jego wojsk na przyczółek oraz stworzenia dogodnych warunków do niszczenia go kontratakami i przeciwuderzeniami brońących się wojsk. Zapory przeciwdesantowe w wodzie na głębokości powyżej 5 m są ustawiane przy pomocy sił i środków marynarki wojennej, a na mniejszej głębokości - wojsk inżynieryjnych armii, nadmorskiego okręgu wojskowego i marynarki wojennej.

Organizując system zapór w przeciwdesantowej obronie wybrzeża morskiego, należy pamiętać o zabezpieczeniu zagród przeciwdesantowych w czasie przyływów, odpływów i sztormów, a także o szeroskim stosowaniu naziemnych oddziałów zaporowych, artyleryjskich i lotniczych środków minowania manewrowego w rejonach dogodnych do wysadzania i przy blokowaniu wysadzonych wojsk desantów morskich przeciwnika.

4. WŁAŚCIWOŚCI PRZYGOTOWANIA PRZECIWDDESANTOWEJ OBRONY WYBRZEŻA MORSKIEGO

Przygotowanie przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego obejmuje:

- organizację operacji obronnej armii lub korpusu armijnego /po-
wzięcie decyzji, postawienie zadań bojowych, organizację współdziałania
i dowodzenia oraz wszechstronnego zabezpieczenia/;

- przygotowanie wojsk do wykonania zadania bojowego;

- zajęcie obrony;

- utworzenie ugrupowania operacyjnego i zorganizowanie ogniowego
porażenia przeciwnika;

- rozbudowę inżynieryjną pasa obrony;

- organizację i prowadzenie pracy wychowawczej;

- przeprowadzenie kontroli gotowości obrony i związków taktycznych
/oddziałów/ do wykonania zadań;

- inne zamierzenia.

Przygotowanie przeciwdesantowej obrony wybrzeża rozpoczyna się z
chwilą otrzymania zadania, a niejednokrotnie w momencie wykrycia przy-
gotowań przeciwnika do powietrzno-morskiej lub morskiej operacji desan-
towej na nasze wybrzeże.

Organizując przeciwdesantową obronę wybrzeża morskiego dowódca armii
/KA/ analizuje zadanie, dokonuje kalkulacji czasu i ocenia sytuację,
zwracając szczególną uwagę na ustalenie możliwych kierunków, odcinków
i rejonów na wybrzeżu morskim dogodnych do działania desantów morskich
i powietrznych przeciwnika a także warunków nawigacyjnych w strefie
wód przybrzeżnych.

Przy dostatecznej ilości czasu obowiązkowo przeprowadza się reko-
nans.

Podjmując decyzję do przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego
dowódca między innymi określa:

- zamiar działania, w którym ustala: rejon skupienia głównego wysiłku, sposób wykonania uderzeń na desant morski w rejonach jego ześrodkowania i załadowania, podczas przejścia morzem, lądowania i walki na brzegu, układ ogniowego porażenia przeciwnika, ugrupowanie operacyjne i poszczególne zgrupowania funkcjonalne, strukturę pasa obrony armii /KA/ i kolejność jej rozbudowy inżynieryjnej;

- główne problemy współdziałania;
- organizację wszechstronnego zabezpieczenia;
- organizację dowodzenia.

Ponadto należy ustalić:

- przydział rakiet konwencjonalnych;
- wysiłek lotnictwa;
- zadania wykonywane siłami przełożonego w pasie armii /KA/;
- zadania sąsiadów i linię rozgraniczenia;
- zadania wykonywane siłami floty;
- czas gotowości do przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego oraz miejsca i terminy rozwinięcia SD.

Przeciwdesantową obronę wybrzeża morskiego planuje się na podstawie decyzji dowódcy armii /KA/ biorąc pod uwagę: otrzymane zadanie, prawdopodobne kierunki lądowania i prowadzenia działań przez desant morski przeciwnika i warianty jego działania w poszczególnych etapach operacji.

Szczegółowo należy planować działania w etapie, w którym chcemy wykonać główne uderzenie na desant morski przeciwnika i zadać mu jak największe straty. Niezależnie od tego we wszystkich wypadkach należy dokładnie planować działania wojsk w okresie przeciwdziałania lądowaniu desantu morskiego i powietrznego przeciwnika.

Planowanie przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego odbywa się w sztabie armii /KA/ we współdziałaniu z flotą /flotyllą/, z udziałem grup operacyjnych sztabów związków operacyjnych i taktycznych współdziałających rodzajów sił zbrojnych i wojsk.

W czasie przygotowywania przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego należy uwzględniać rozwiązania ujęte w planach obrony wybrzeża morskiego opracowanych w czasie pokoju.

Opracowuje się plan przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego, którego podstawę stanowi decyzja dowódcy przedstawiona na mapie 1:200 000 wraz z legendą.

Niezależnie od tego /tak jak w klasycznych warunkach/ opracowuje się plany:

- działań bojowych lotnictwa;
- wykorzystania sił i środków floty /flotylla/;

- działania WRiA;
- obrony przeciwlotniczej;
- współdziałania;
- inne w zależności od potrzeb.

Dokumenty te wchodzą w skład planu przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego.

Przy organizacji przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego główny wysiłek należy skierować na zdecydowane ześrodkowanie działania sił i środków na kierunki najbardziej dostępne do lądowania dla desantów morskich przeciwnika planując w tym celu manewr siłami i środkami z innych kierunków, z mniej zagrożonych na bardziej zagrożone.

Na kierunkach najbardziej zagrożonych działaniem desantów morskich przeciwnika przeciwdesantową obronę wybrzeża morskiego należy organizować szczególnie starannie, wydzielając do tego celu więkzość sił i środków.

Na innych kierunkach, mniej zagrożonych, należy wydzielać ograniczoną ilość sił i środków, a na odcinkach, gdzie lądowanie desantów jest mało prawdopodobne, organizuje się tylko patrolowanie i obserwację. Można do tego celu wykorzystać między innymi, strażnice straży granicznej, posterunki obserwacji technicznej flotylli obrony wybrzeża oraz siły ośrodków szkolnych i pododdziałów ochronnych.

Bardzo istotnym problemem, który trzeba rozwiązać podczas organizacji przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego jest współdziałanie. Organizatorem współdziałania powinien być dowódca armii /KA/, któremu powierzono zorganizowanie przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego.

Przy organizacji współdziałania określa się sposób wykonania poszczególnych zadań. Między innymi uzgadnia się:

- wspólne działania wszystkich sił i środków biorących udział w przeciwdesantowej obronie wybrzeża morskiego, czyli wydzielonych wojsk lądowych, lotniczych i obrony powietrznej, marynarki wojennej i innych podczas wykonywania głównego uderzenia na desant morski oraz siły zabezpieczające jego działania:

- sposób działania wojsk armii /KA/ z siłami floty /flotylli/ i lotnictwa w celu niezczenia desantu przeciwnika w rejonach jego ześrodkowania, podczas przejścia morzem, w początkowej fazie rozwijania jego sił i środków do lądowania i podczas prowadzenia działań na brzegu;

- sposób osłony wojsk armii od uderzeń lotnictwa przeciwnika;
- sposób osłony radioelektronicznej;
- organizację innych rodzajów operacyjnego zabezpieczenia i dowodzenia.

Szczegółowo ustala się sposób wymiany informacji, rozpoznanie swoich sił i środków na morzu i na brzegu, jednolity system powiadomienia i ostrzeżenia oraz określenia i wskazywania celów.

Do czasu rozpoczęcia przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego należy starannie przygotować dowództwa, sztaby i wojska, które będą brały w niej udział. Trzeba również przewidzieć i w miarę posiadanych możliwości przeprowadzić wspólne ćwiczenia, uzupełnić do pełnych stanów pododdziały, oddziały i związki taktyczne i wyposażyć je w niezbędne środki materiałowe.

Operacyjne rozwinięcie sił floty uczestniczącej w przeciwdesantowej obronie wybrzeża morskiego należy zakończyć z chwilą rozpoczęcia tworzenia poszczególnych zgrupowań obronnych, do czasu rozpoczęcia operacji desantowej przez przeciwnika.

5. WŁAŚCIWOŚCI PROWADZENIA PRZECIWDDESANTOWEJ OBRONY WYBRZEŻA MORSKIEGO

Przeciwdesantową obronę wybrzeża morskiego rozpoczyna się z chwilą stwierdzenia przygotowań przeciwnika do operacji desantowej. Dużą rolę odgrywa tu posiadanie dobrego rozpoznania. Wzzechetronne rozpoznanie prowadzone przez wszystkie rodzaje sił zbrojnych powinno na czas wykryć przygotowania sił morskich i powietrznych przeciwnika do operacji desantowej na wybrzeże RP.

Z chwilą wykrycia działań przeciwnika, wskazujących na przygotowanie się jego wojsk do operacji desantowej, dowódca przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego powinien wzmocnić system rozpoznania radioelektronicznego i obserwacji na wybrzeżu, a pierwszorzutowymi wojskami przystąpić do zajmowania rejonów obrony na linii brzegowej.

Jednocześnie, zgodnie z planem wyższego szczebla dowodzenia, zespoły uderzeniowe sił morskich i lotnictwa dalekiego zasięgu przystępują do bezpośredniego zwalczania sił desantowych przeciwnika w jego bazach morskich i rejonach załadowania.

W ramach przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego walkę z siłami powietrznymi i morskimi, a także desantami przeciwnika, podejmują wydzielone zespoły uderzeniowe okrętów nawodnych i podwodnych, lotnictwo i wojska raketowe. Wykonują one uderzenia raketowe i lotnicze na bazy morskie, lotnicze, na rejon koncentracji wojsk desantowych środki transportu oraz oddziały desantowe przemieszczające się w kierunku rejonów lądowania.

Z chwilą wejścia zespołów desantowych w zasięg działania sił i środków ugrupowania operacyjnego przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego wojska raketowe armii /KA/, jak i dywizji, we współdziałaniu z jednostkami marynarki wojennej oraz grupami uderzeniowymi sił morskich

wykonują uderzenia na siły główne desantu morskiego, duże zespoły transportowców desantowych i oddziały okrętów wsparcia ogniowego.

Po rozpoznaniu głównych kierunków działania desantu morskiego przeciwnika zespoły minowania manewrowego marynarki wojennej dodatkowo stawiają zagrody minowe w morzu, a wojska obrony powietrznej we współdziałaniu z lotnictwem myśliwskim oraz oddziałami obrony przeciwlotniczej prowadzą intensywną walkę z lotnictwem przeciwnika, odpiierając jego zbombardowane naloty.

W przedstawionej sytuacji związki taktyczne i oddziały pierwszego rzutu obrony przeciwdesantowej powinny być w porę powiadomione o zagrożeniu i powinny wejść w ukrycia, aby schronić się przed uderzeniem lotnictwa przeciwnika, jego rakiet i artylerii okrętowej.

Lądowanie desantu morskiego przeciwnika może być poprzedzone wysadzeniem desantu powietrznego o znaczeniu operacyjnym - BPD - w głębi obrony. Aby go zlokalizować i rozbić dowódca powinien wykorzystać odwody ogólne i przeciwdesantowe m.in. oddziały manewrowe policji i ośrodków szkolenia wojsk lądowych.

W wypadku lądowania desantów taktycznych w pobliżu linii brzegowej oraz zbliżenia się oddziałów okrętów wsparcia ogniowego, sił trałowych i desantowych artyleria pierwszorzutowych związków taktycznych oraz środki obrony przeciwlotniczej we współdziałaniu z wojskami obrony powietrznej przystępują do zwalczania środków transportu powietrznego w czasie przelotu i lądowania oraz wykonują dalekie napady ogniowe na okręty desantowe, trałowe i wsparcia ogniowego.

monety
Dowódcy związków taktycznych i oddziałów w okresie podchodzenia do lądowania i lądowania desantu morskiego przeciwnika wzmacniają obronę na najbardziej zagrożonych odcinkach wybrzeża, wykonując manewr wojskami z odcinków nie atakowanych, a także wykorzystując odwody specjalne.

Jednym z bardzo ważnych zadań wojsk biorących udział w przeciwdesantowej obronie wybrzeża morskiego jest obezwładnianie i niszczenie środków dowodzenia przeciwnika. Należy wykorzystać do tego przede wszystkim siły i środki walki radioelektronicznej, obrony powietrznej i floty obrony wybrzeża morskiego. Należy wykonywać uderzenia głównie na okręty dowodzenia oraz punkty dowodzenia rozwinięte na brzegu, z których przeciwnik kieruje lądowaniem i walką na opanowanych przyczółkach.

W walce z lądującym desantem morskim przeciwnika główną rolę odgrywa ogień przeciwpancerny i przeciwkutrowy. Aby go wzmocnić, należy odwody przeciwpancerne pułków i dywizji wysuwać na przedni skraj, gdzie we współdziałaniu z pododdziałami piechoty i czołgów, oddziałami zapo-

rowymi i przybrzeżno-morskimi oddziałami minowania zwalczają one siły desantu morskiego na wodzie i plaży.

W wypadku włamania się desantu morskiego przeciwnika w głąb przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego uczestniczące w niej pododdziały i oddziały powinny główny wysiłek skupić na utrzymanie baz morskich, portów, stałych stanowisk artylerii nadbrzeżnej oraz innych ważnych obiektów rozmieszczonych na linii brzegowej.

Zgrupowania wojsk desantu morskiego, które przerwały pierwszą rubież obrony, niszczy się uderzeniami lotnictwa, ogniem artylerii, a także kontratakami i przeciwuderzeniami. Kontrataki wykonuje się wcześniej niż w klasycznych warunkach, w miarę możliwości wzdłuż linii brzegowej, w skrzydła nacierającego przeciwnika w celu odcięcia dopływu jego kolejnych sił i stworzenia warunków do pobicia go częściami.

W wypadku przerwania taktycznej strefy przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego wykonuje się przeciwuderzenia drugim rzutem operacyjnym. Celem działania przeciwuderzających wojsk powinno być odcięcie głównych sił desantu morskiego od morza, rozbitcie ich i niedopuszczenie do połączenia się z desantem powietrznym, a następnie okrążenie i zniszczenie w rejonie opanowanego przyczółka. Ugrupowanie wojsk stworzone do wykonania przeciwuderzenia będzie zależało od wielkości przyczółka, pojemności kierunków do prowadzenia natarcia wzdłuż wybrzeża a także od możliwości przeciwuderzających wojsk. Przeciwuderzenia powinny być poprzedzone uderzeniami wojsk rakietowych, lotnictwa oraz okrętowych grup uderzeniowych MW.

Przeprowadzona analiza wspólnych ćwiczeń wykazała, że w przeciwdesantowej obronie wybrzeża morskiego główną rolę będą odgrywały wojska lądowe we współdziałaniu z innymi rodzajami sił zbrojnych.

x

x

x

Przedstawione w niniejszym skrypcie podstawowe założenia i zasady dotyczące problemów ogólnych oraz przygotowania i prowadzenia przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego powinny stanowić bazę wyjściową do szczegółowego ich poznania.

Konieczne jest więc studiowanie problematyki dotyczącej przeciwdesantowej obrony wybrzeża morskiego oraz organizacyjno-technicznego i szkoleniowego przygotowania wojsk i sztabów do wykonania tego typu zadań.

Przeciwdesantowa obrona wybrzeża morskiego stanowi jeden ze specyficznych elementów obrony obozaru kraju. Specyfika ta wynika z charakteru zagrożenia granicy morskiej i warunków wojskowo-geograficznych Morza Bałtyckiego.

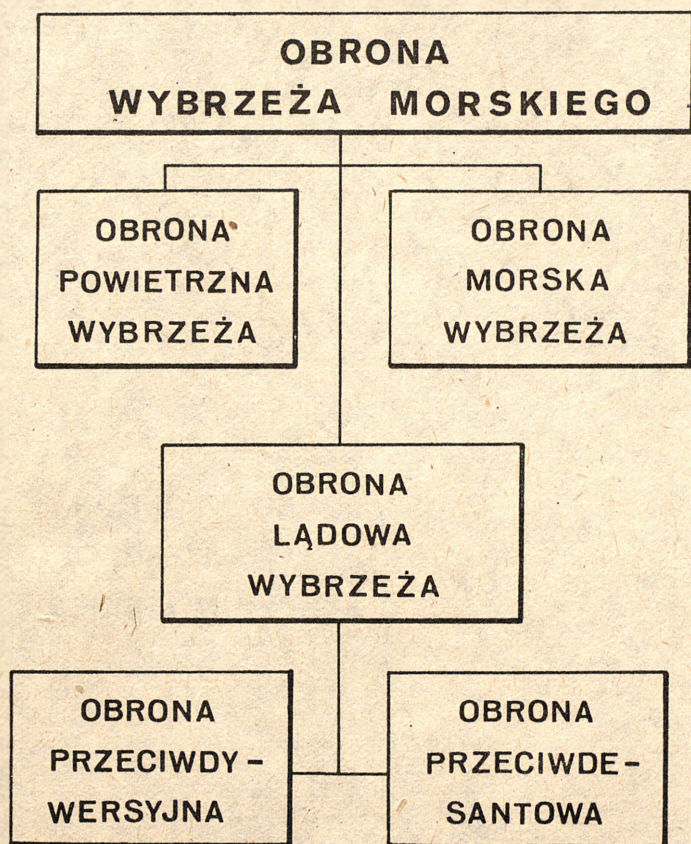
BIBLIOGRAFIA

1. Obrona wybrzeża morskiego i wysp. Regulamin walki wojsk lądowych SZ RP. Wyd.MON 1985 . s.303 nr bibl. pf 21910.
2. Biuletyn Informacyjny nr 1 /115/. Wyd.MON, 1974 , nr bibl.016646.
3. Biuletyn Informacyjny nr 2 /157/. Wyd.MON, 1981 , nr bibl.022932.
4. Biuletyn Informacyjny nr 3 /138/. Wyd.MON, 1987 , nr bibl.020756.
5. Z.Biezuński. Obrona wybrzeża morskiego. Wykład Wyd. ASG WP. Warszawa 1989 nr bibl.02929.
6. Z.Biezuński. Obrona wybrzeża morskiego. Przegląd Obrony Terytorialnej nr 6/87.
7. Z.Biezuński. Obrona wybrzeża morskiego. Zeszyt Naukowy ASG WP nr 2/53/88.
8. Z.Biezuński. Wpływ nowej techniki na prowadzenie obrony wybrzeża morskiego. Zeszyt Naukowy ASG WP nr 4/59/89.
9. Z.Biezuński. Wybrane problemy dowodzenia wojskami w operacji przeciwdesantowej organizowanej w ramach operacji obronnej frontu. Zeszyt Naukowy nr 3/63/90.
10. Z.Biezuński. Właściwości organizacji i prowadzenia obrony wybrzeża morskiego. Wykład. Wyd.ASG WP. Warszawa 1989 . nr bibl.07645.
11. Z.Biezuński. Użycie i działanie marynarki wojennej PRL w obronie wybrzeża morskiego. Wykład. Wyd.ASG WP 1984 .
12. Z.Biezuński. Sposoby prowadzenia operacji przeciwdesantowej. Zbiór materiałów z sympozjum naukowego przeprowadzonego w POW nt."Przygotowanie i prowadzenie obrony wybrzeża morskiego w świetle założeń doktryny obronnej państw-stron UW". Wyd.Dowództwa POW. Bydgoszcz 1989 ., nr bibl.023188.
13. W.Dzienie. Obrona linii brzegowej w sytuacji obrony przeciwdesantowej wybrzeża morskiego. Przegląd Obrony Terytorialnej 1971 , nr 6, s.5.
14. W.Dzienie. Problemy organizacji i wykonania kontrataków w obronie wybrzeża morskiego. Przegląd Obrony Terytorialnej nr 3/72 s.5.)
15. F.Kosiarz. Od pierwszej do ostatniej salwy. Wyd.Nasza Księgarnia Warszawa 1973, nr bibl.55452.

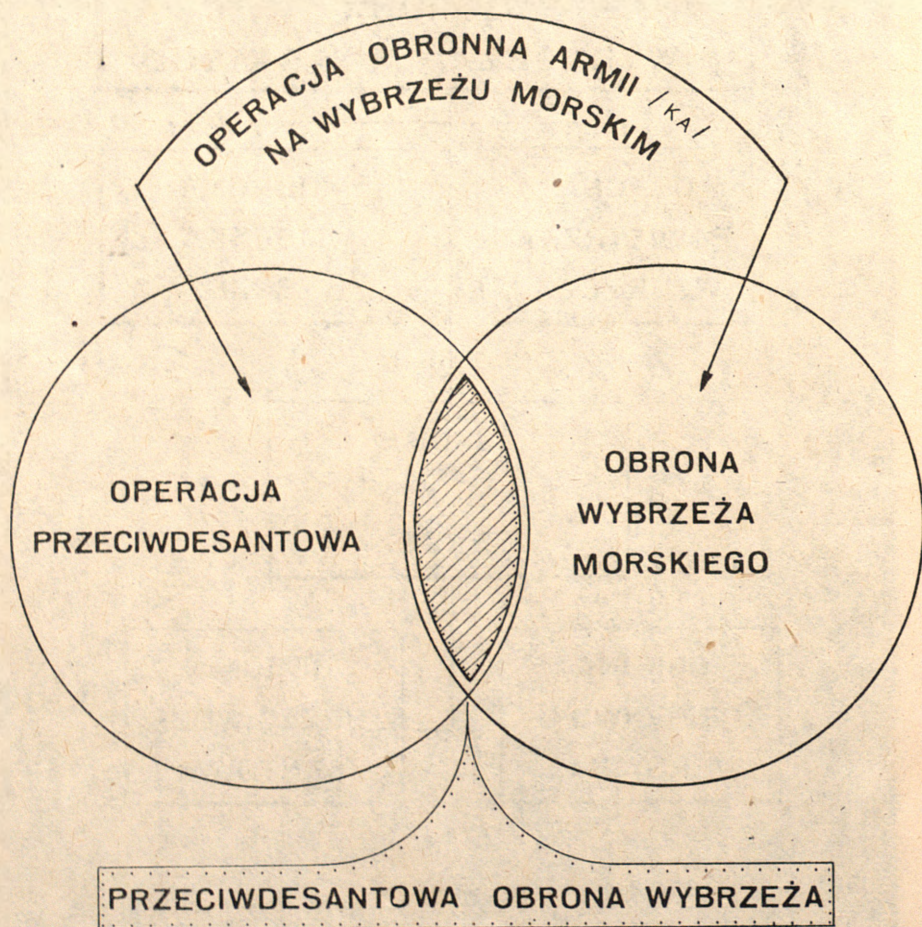
16. K.Nożko. Operacja obronna armii. Wyd.ASG WP 1989 ,
nr bibl.02857
17. A.Rzepniewski. Obrona wybrzeża w 1939 r, na tle rozwoju marynarki
wojennej Polski i Niemiec, nr bibl.53808.
18. A.Rzepniewski. Obrona wybrzeża morskiego w 1939 r. Przygotowanie
i przebieg działań. Wyd.MON. Warszawa 1964 , nr bibl.P/2123.
19. Vademecum zasad walki marynarki wojennej PRL. Wyd.Dow.MW.
Gdynia 1984 , nr bibl.021723.

Wydrukowano w 80 egz.
Egz. nr 1-80 Bibl.Gł.DZN
Wyk.płk Biezuński
Druk. TG dn.7.12.90 r.
Druk.AON nr pf-328/pf-1588/WW
Kor. K.K.

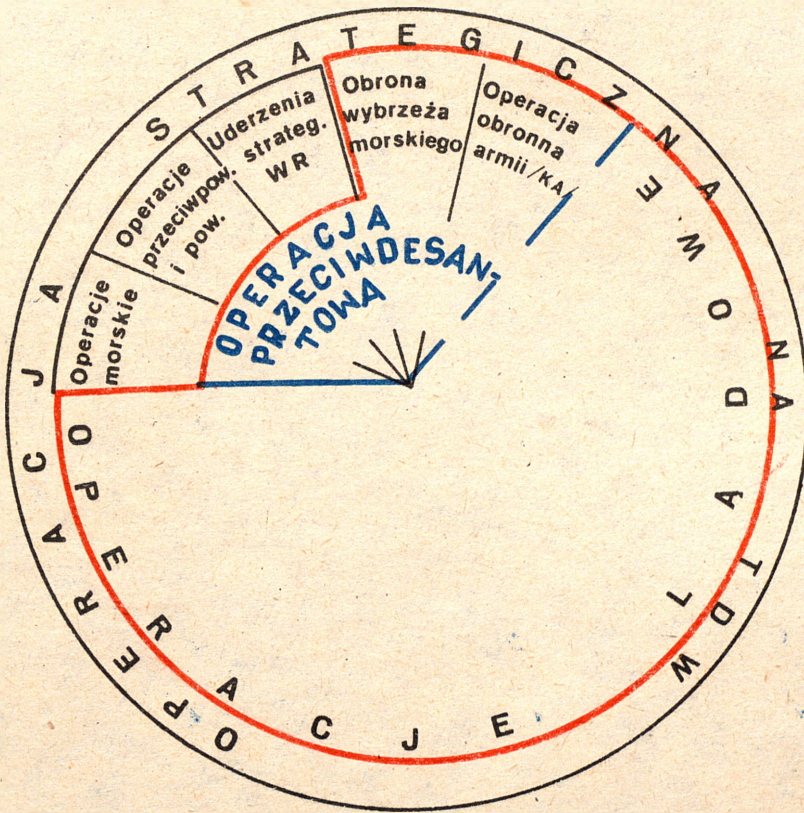
ELEMENTY OBRONY WYBRZEŻA MORSKIEGO

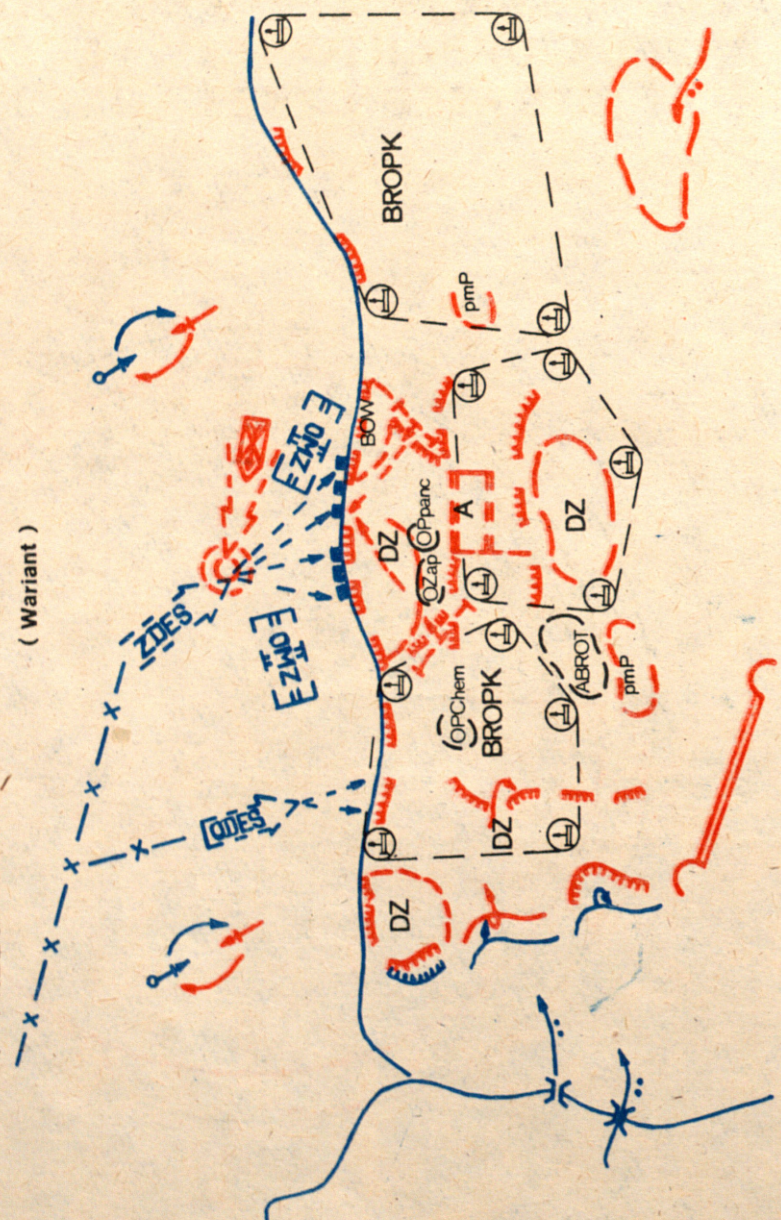
PODSTAWOWE POJĘCIA DOTYCZĄCE OBRONY WYBRZEŻA I ZACHODZĄCE MIĘDZY NIMI RELACJE

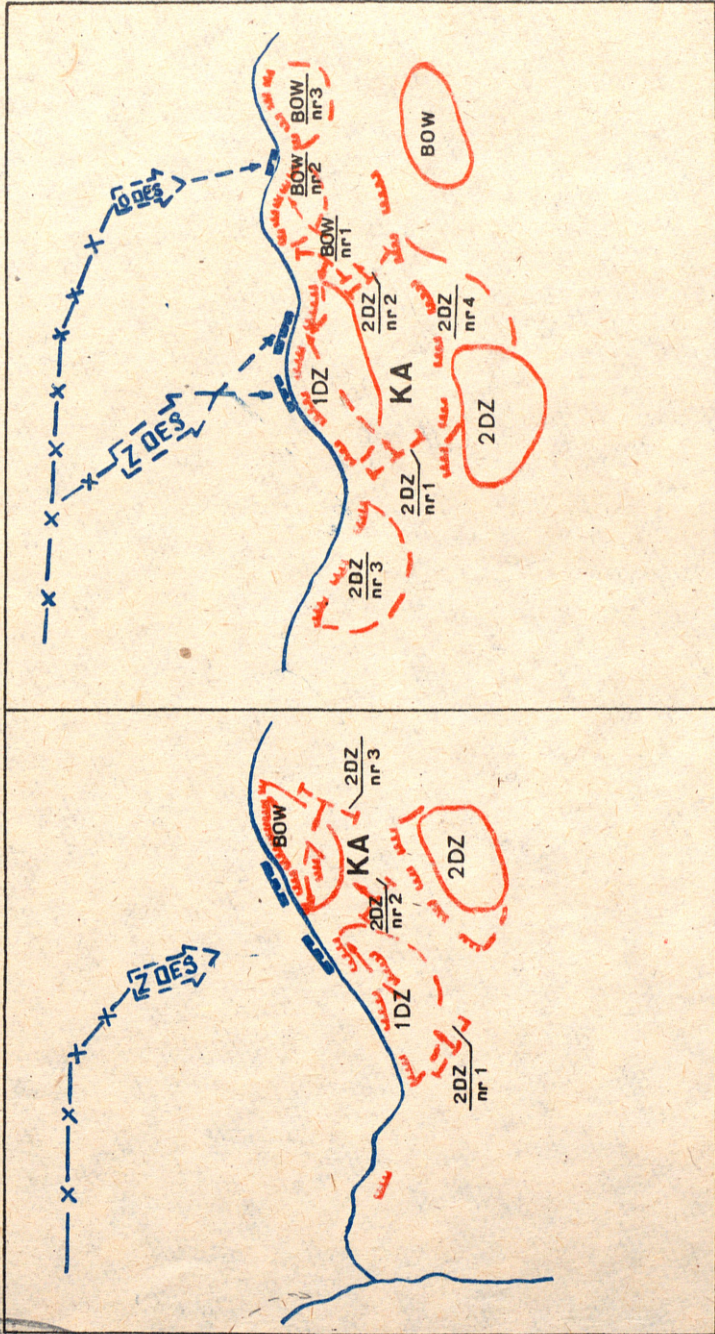
MIEJSCE OPERACJI PRZECIWDDESANTOWEJ W OPERACJI STRATEGICZNEJ NA TDW

UGRUPOWANIE OPERACYJNE ARMII W OPERACJI OBRONNEJ
I PRZECIWDDESANTOWEJ OBRONIE WYBRZEŻA MORSKIEGO
(Wariant)

SPOSOBY PROWADZENIA PRZECIWDESANTOWEJ OBRONY WYBRZEŻA
MORSKIEGO PRZEZ KA
(Wariant)

BIBLIOTEKA GŁÓWNA - ARCHIWUM
Nr ewid. 60278
II
Akademii Obrony Narodowej

~~BIBLIOTEKA NIEJAWNA~~
~~Nr ewid. 1015~~
~~II~~
~~Akademii Obrony Narodowej~~

~~2/10-90~~